

Spelregels

- Stel je vragen in de Q & A
- Dit webinar zal worden opgenomen

Welkom bij het webinar
De toekomst van ons waterbeheer
25 mei 2021
We starten om 15.00 uur

Programma

- Presentatie Dave van Balkum
- Discussie expert panel/deelnemers
- Afsluiting

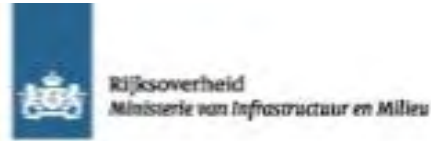
Expert panel

- **Ernest de Groot**, Dagelijks Bestuurslid/Loco Dijkgraaf WS Aa&Maas
- **Rienk Kuiper**, Programmaleider Ruimtelijke Ordening bij Planbureau voor de Leefomgeving
- **Paul van Eijk**, Programmaleider Implementatie Omgevingswet bij Waterschap Vallei en Veluwe, Lector Duurzaam water in de Omgevingswet Van Hall Larenstein - University of Applied Sciences
- **Frans Kwadijk**, adviseur integrale projecten water en ruimte, Sweco
- **Dave van Balkum**, WUR student / junior adviseur gebiedsontwikkeling Sweco

Integrale Langetermijnvisie Op het Watersysteem (ILOW)

Omgevingswet

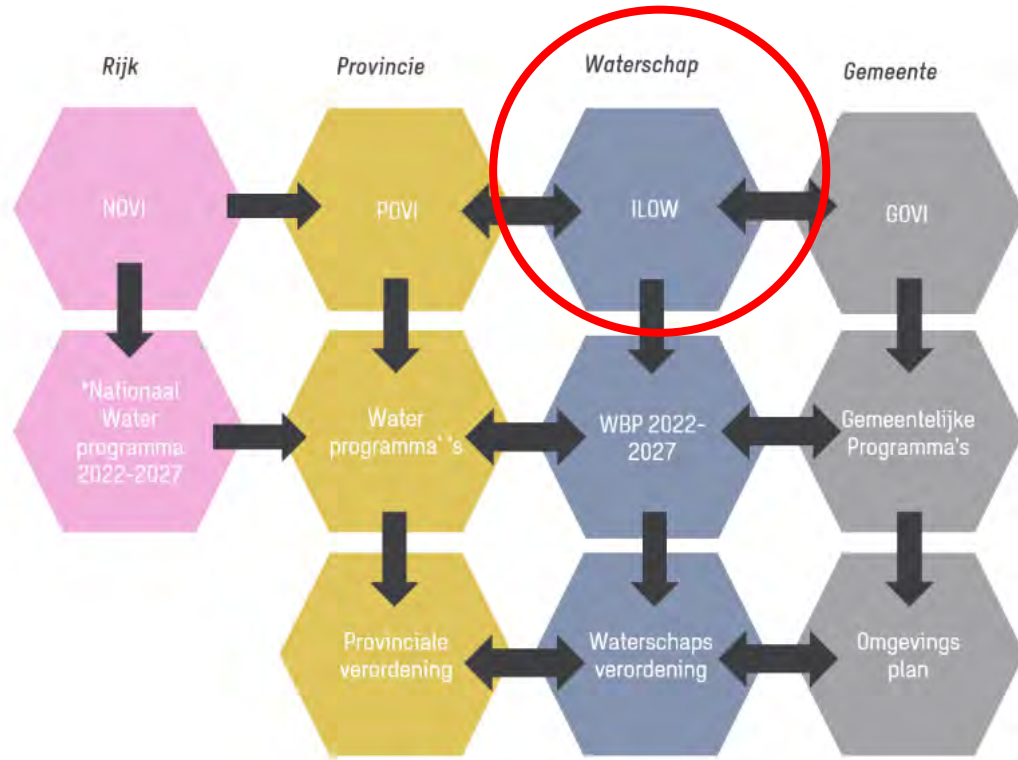
OMGEVINGSWET

De 6 instrumenten

Figuur 1 Samenhang kerninstrumenten omgevingswet (Rijksoverheid, 2017)

Context

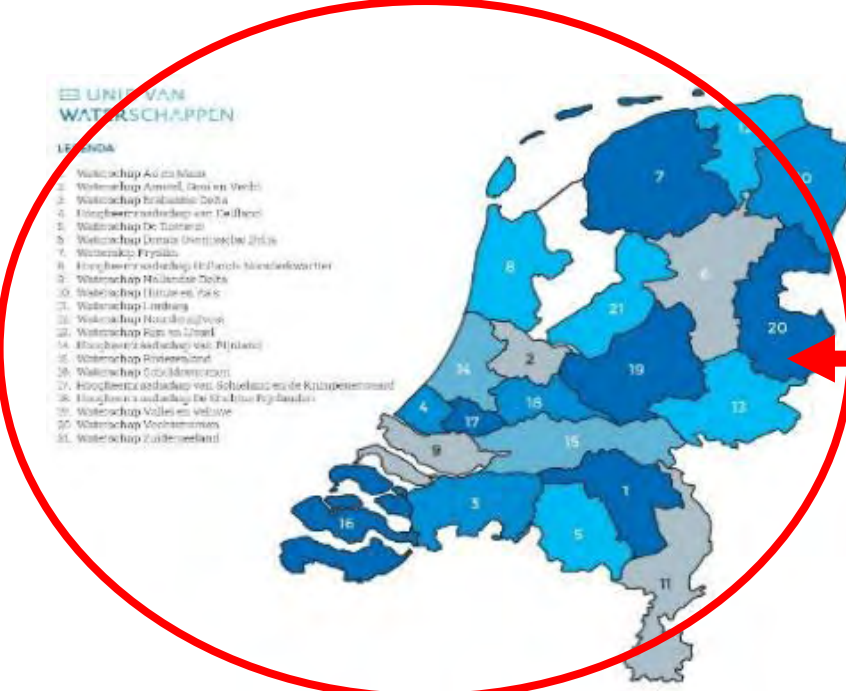

Onderzoekvragen

Wat is de stand van zaken, invulling en reikwijdte van Integrale Langetermijnvisies Op het Watersysteem (ILOW's) van de waterschappen?

- 1 Wat is de huidige **stand van zaken** van de ILOW's binnen de waterschappen?
- 2 Hoe is het **proces** om te komen tot een ILOW ingebed in de organisatie van de waterschappen?
- 3 Wat is de **invulling** van de ILOW's binnen de waterschappen?
- 4 Wat is de **reikwijdte** van de ILOW's binnen de waterschappen?

Methode

WATERPRAATKAART

DE KRACHT VAN HET AA-DAL: WATERVISIEKAART

BOVI 2050
BLAUW OMGEVINGSVISIE 2050

veilig voldoende schoon water

Presentatie van het Verhaal van de Aa

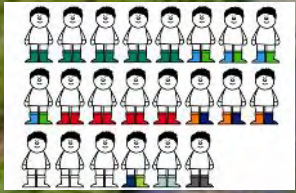
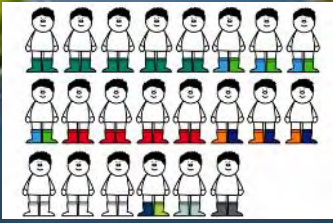

1 Stand van zaken

#	Waterschap	Naam langetermijnsvisie
1	Waterschap Noorderzijlvest	Blauwe Omgevingsvisie (BOVI 1.0)
2	Wetterskip Fryslân	Blauwe Omgevingsvisie (BOVI)
3	Waterschap Hunze en Aa's	Visie in WBP + visie op organisatie
4	Waterschap Drents Overijsselse Delta	Watervisie 2030 (WV2030)
5	Waterschap Vechtstromen	Watervisie
6	Waterschap Vallei en Veluwe	Blauwe Omgevingsvisie 2050 (BOVI2050)
7	Waterschap Rijn en IJssel	Visie in WBP + visie op organisatie
8	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Wateragenda + praatkaart en
9	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht / Waternet	WBP + Praatkaarten
10	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	WBP + Deltavisie
11	Hoogheemraadschap van Rijnland	Visie in WBP + thematische visies
12	Hoogheemraadschap van Delfland	Watervisie Delftland
13	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	Visie in WBP
14	Waterschap Rivierenland	Watervisie 2050
15	Waterschap Hollandse Delta	Omgevingsvisie
16	Waterschap Scheldestromen	Visie in WBP
17	Waterschap Brabantse Delta	Visie in WBP
18	Waterschap De Dommel	Visie in WBP + Water in Brabant 2030
19	Waterschap Aa en Maas	Het verhaal van de AA + Watervisiekaart
20	Waterschap Limburg	WBP + Bouwstenen voor water en klimaat
21	Waterschap Zuiderzeeland	Watervisie

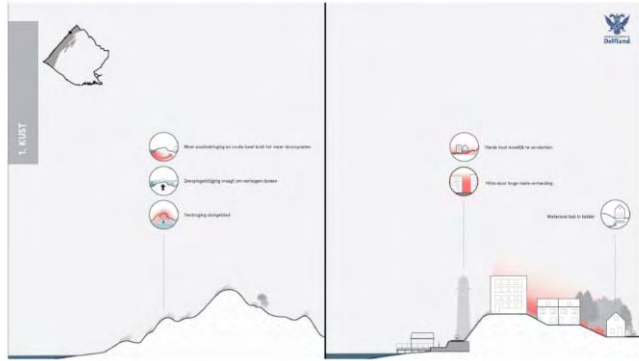
(Overzicht documenten die een visies bevatten voor zover bekend bij onderzoeker op 02-12-2020)

2 Proce

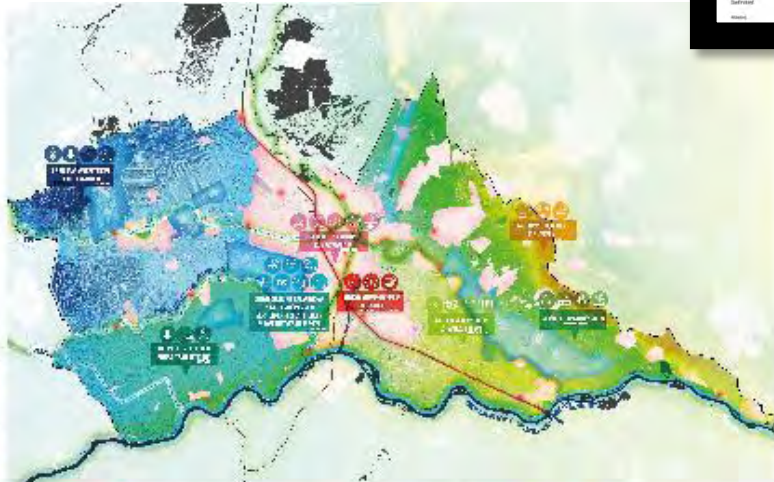
3 Invulling ILOW's

(Bron: Voorbeelden van diverse waterschappen zie logo's)

Themakaarten

WATERPRAATKAART

DE KRACHT VAN HET AA-DAL: WATERVISIEKAART

watervisiekaart
De watervisiekaart bevat alle kanarieën en noodzakelijke watermaatregelen voor de wateropgaven in het beekdal van de Aa op de (zeer) lange termijn. Doelstellingen dienen al op de middellange termijn (in 2027) te zijn gerealiseerd. De klimaatbestendigheid, waterhoudendheid en grotere verbindings zijn op de lange termijn aan de orde.

- 1. Realiseren van een zander- & waterbed**
verkleinen hoofdgrachten (en alle zijgrachten) die in uitsluiting zijn opgevoerd
verkleinen hoofdgrachten (en alle zijgrachten) buiten de stedelijke gebieden
- 2. Meer mogelijkheden voor waterberging**
realiseren waterbergingmogelijkheden
microscopische afval van het plangebied & voor de kelder
realiseren waterbergingmogelijkheden
in de omgeving van het plangebied & langs de zijgrachten
- 3. Ruimte voor natuurlijke processen**
aanpakken op kleine schaal (in de micro-omgeving)
in de beekdal & op de oever van de Aa
aanpakken in een breed scala
in de omgeving van het plangebied
met name ten oosten en westen van de zijgrachten
aanpakken op kleine schaal / aanpakken lokale beekloop
aanpakken op kleine schaal
- 4. Versterken van de ecologische kwaliteiten**
realiseren ecologische kwaliteiten langs de Aa
aanpakken op kleine schaal / aanpakken lokale beekloop
aanpakken op kleine schaal / aanpakken lokale beekloop
aanpakken op kleine schaal / aanpakken lokale beekloop
aanpakken op kleine schaal / aanpakken lokale beekloop

SAMEN MAKEN WE HET AA-DAL KLIMAATROBUUST

- Voldoende water voor landbouw en natuur
- Neerslagpieken worden opgevangen
- De Aa is beleefbaar en vormt een ecologische verbinding

veilig voldoende schoon water

Hoe 'klimaatrobuust' eruitziet? Zo >>>

Waterschap Aa en Maas

Presentatie van het Verhaal van de Aa

3 Invulling ILOW's

(Bron: Schermafbeeldingen uit BOVI waterschap Vallei en Veluwe)

4 thema's

Energietransitie

Circulaire economie

Waardevolle leefomgeving

Klimaatverandering

7 verhalen

1. VITALE
BLAUWE MOTOR

2. DYNAMISCHE BRON-
LANDSCHAPPEN OP DE FLANK

3. ROBUUST WATERSYSTEEM
VAN BRON TOT MONDING

4. KRINGLOOPLANDSCHAPPEN
OP LEVENDE BODEMS

5. WATERINCLUSIEVE
BEBOUWDE OMGEVING

6. LOKALE WATERFABRIEKEN EN
GRONDSTOFFEN- EN ENERGIEHUBS

7. VEILIGE DIJKEN & DYNAMISCH
BUITENWATER

3 gebieden

Waterprincipes

Water is het ordenend principe in de ruimtelijke ontwikkeling.

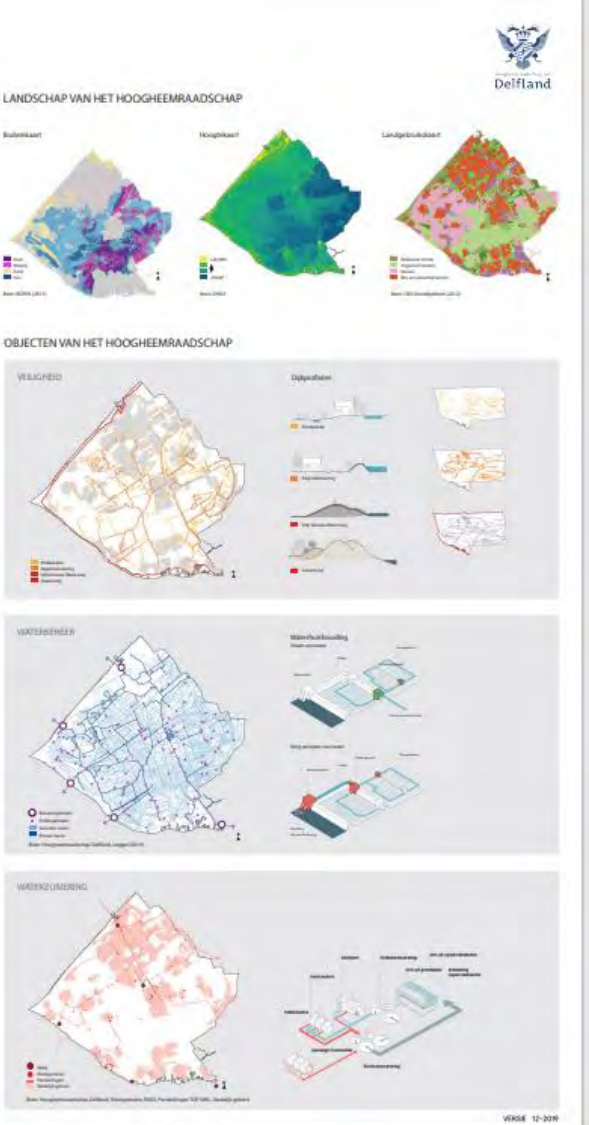

Maximaal schoonhouden en vasthouden van water.

Partnerschap als watermerk.

3 Invulling ILOW's

(Bron: PDF Delftland

4 Invulling reikwijdte

Legenda	Beschrijving
	ILOW (9,10,11 en 12)
	Semi ILOW (5,6,7 en 8)
	Geen ILOW (1,2,3 en 4)

#	Waterschap	Naam langetermijnsvisie	Totaal	Tijdshorizon	Proces	Doelgroep	Integraliteit
1	Waterschap Noorderzijlvest	Blauwe Omgevingsvisie (BOVI 1.0)	11	2	3	3	3
2	Wetterskip Fryslân	Blauwe Omgevingsvisie (BOVI)	12	3	3	3	3
3	Waterschap Hunze en Aa's	Visie in WBP + visie op organisatie	7	1	3	2	1
4	Waterschap Drents Overijsselse Delta	Watervisie 2030 (WV2030)	9	1	3	2	3
5	Waterschap Vechtstromen	Watervisie	11	2	3	3	3
6	Waterschap Vallei en Veluwe	Blauwe Omgevingsvisie 2050 (BOVI2050)	11	2	3	3	3
7	Waterschap Rijn en IJssel	Visie in WBP + visie op organisatie	7	1	2	2	2
8	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Wateragenda + praatkaart en	9	1	3	2	3
9	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht / Waternet	WBP + Praatkaarten	7	1	2	1	3
10	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	WBP + Deltavisie	6	1	3	1	1
11	Hoogheemraadschap van Rijnland	Visie in WBP + thematische visies	8	1	3	2	2
12	Hoogheemraadschap van Delfland	Watervisie Delftland	8	2	1	2	3
13	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	Visie in WBP	5	1	1	2	1
14	Waterschap Rivierenland	Watervisie 2050	11	2	3	3	3
15	Waterschap Hollandse Delta	Omgevingsvisie	11	2	3	3	3
16	Waterschap Scheldestromen	Visie in WBP	4	1	1	1	1
17	Waterschap Brabantse Delta	Visie in WBP	4	1	1	1	1
18	Waterschap De Dommel	Visie in WBP + Water in Brabant 2030	7	1	2	2	2
19	Waterschap Aa en Maas	Het verhaal van de AA + Watervisiekaart	9	1	3	3	2
20	Waterschap Limburg	WBP + Bouwstenen voor water en klimaat	8	1	3	2	2
21	Waterschap Zuiderzeeland	Watervisie	9	1	3	3	2

Criteria	Beschrijving
Tijdshorizon	1= Niet tot 2050 2 = Tot 2050 3 = 2050 of verder
Proces	1= Tot stand gekomen door intern proces 2= Tot stand gekomen samen met mede overheden 3= Tot stand gekomen met (groot aantal) stakeholder

Doelgroep	1= Gemaakt voor intern gebruik 2= Gemaakt voor mede overheden (input GOVI en POVI) 3= Gemaakt voor alle stakeholders
Integraliteit	1= Focus op wettelijke taken van waterbeheer 2= Naast wettelijk taken focus op water gerelateerde opgave 3= Naast kerntaken een brede blik op omgeving

Ruimte voor vragen

Stelling 1

**Ieder waterschap heeft een
lange termijn visie nodig**

Stelling 2

“Waar een wil is, is een onverharde weg....”

Stelling 3

Redenerend vanuit de lagenbenadering zouden ondergrond, bodem en water leidend/sturend moeten zijn voor de R.O./het omgevingsbeleid.

Stelling 4

De beoogde omslag naar een klimaatbestendige ontwikkeling van Nederland vraagt om duidelijke adaptatieopgaven en -doelen, zodat adaptatiemaatregelen een vaststaand onderdeel kunnen worden van komende omvangrijke investeringen in stedelijk en het landelijk gebied. Zo niet, dan dreigen veel 'regret'-investeringen.

Hartelijk dank voor het kijken de presentatie en opname is terug te zien op www.waternetwerk.nl

Ben je nog geen KNW lid, kijk voor de voordelen op www.waternetwerk.nl

Dit Webinar is mede mogelijk gemaakt door:
KNW Themagroep
Water en Ruimte